

Spotkanie na temat organizacji w 2022 r. egzaminów czeladniczych
dla młodocianych pracowników – uczniów III klas szkół branżowych I stopnia
08.11.2021 r.

**Definicja rzemieślnika
jako podmiotu realizującego
przygotowanie zawodowe w rzemiośle
według ustawy o rzemiośle**

Radca Prawny Konrad Wnuk

Wielkopolska Izba Rzemieśnicza
w Poznaniu

Plan prezentacji

Wielkopolska Izba Rzemieśnicza
w Poznaniu

1. Dowody kwalifikacji zawodowych w rzemiośle
2. Rzemieślnik – działalność jednoosobowa – analiza przykładu
3. Rzemieślnik – wspólnik spółki cywilnej – analiza przykładu
4. Rzemieślnik -spółka jawna – analiza przykładu
5. Rzemieślnik –spółka komandytowa – analiza przykładu
6. Rzemieślnik –spółka komandytowo -akcyjna – analiza przykładu
7. Rzemieślnik –spółka kapitałowa – analiza przykładu
8. Zalecenia praktyczne

DOWODY KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH W RZEMIOŚLE

Wielkopolska Izba Rzemieśnicza
w Poznaniu

Art. 3 ust. 1 ustawy o rzemiośle

Dowodami kwalifikacji zawodowych w rzemiośle są:

- 1) **dyplom lub świadectwo** ukończenia wyższej, ponadgimnazjalnej lub ponadpodstawowej szkoły o profilu technicznym bądź artystycznym w zawodzie (kierunku) odpowiadającym dziedzinie wykonywanego rzemiosła;
- 2) **dyplom mistrza** w zawodzie odpowiadającym danemu rodzajowi rzemiosła;
- 3) **świadectwo czeladnicze** albo **tytuł robotnika wykwalifikowanego** w zawodzie odpowiadającym danemu rodzajowi rzemiosła;
- 4) **zaświadczenie** potwierdzające posiadanie wybranych **kwalifikacji zawodowych** w zakresie zawodu odpowiadającego danemu rodzajowi rzemiosła.
- 5) ponadto zgodnie z art. 3 ust. 3 Osoba fizyczna jest obowiązana wykazać się **innymi dowodami kwalifikacji zawodowych**, jeżeli z przepisów odrębnych ustaw wynika obowiązek posiadania takich kwalifikacji.

DOWODY KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH W RZEMIOŚLE

Wielkopolska Izba Rzemieśnicza
w Poznaniu

UWAGA: Art. 2 ust. 4 ustawy

Do rzemiosła nie zalicza się działalności handlowej, usług hotelarskich, działalności transportowej, usług świadczonych w wykonywaniu wolnych zawodów, usług leczniczych oraz działalności wytwórczej i usługowej artystów plastyków i fotografików.

*Aktualnie nie ma urzędowego wykazu zawodów rzemieślniczych (rodzajów rzemiosła).

Rzemieślnik - działalność jednoosobowa

Wielkopolska Izba Rzemieśnicza
w Poznaniu

Art. 2 ust. 1 pkt. 1 ustawy o rzemiośle

Rzemiosłem jest zawodowe **wykonywanie działalności gospodarczej przez osobę fizyczną, z wykorzystaniem zawodowych kwalifikacji tej osoby i jej pracy własnej, w imieniu własnym i na rachunek tej osoby – jeżeli jest ona mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą albo średnim przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców.**

*Zgodnie z ustawą prawo przedsiębiorców (art. 7 ust. 1) mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą albo średnim przedsiębiorcą jest przedsiębiorca, który w co najmniej jednym roku z dwóch ostatnich lat obrotowych: zatrudniał średniorocznie mniej niż 250 pracowników oraz osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz z operacji finansowych nieprzekraczający równowartości w złotych 50 milionów euro, lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat nie przekroczyły równowartości w złotych 43 milionów euro (warunek łączny).

*Właściwy rejestr - CENTRALNA EWIDENCJA I INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ (dalej: CEIDG)

Analiza przykładu

Rzemieślnik - działalność jednoosobowa

Wielkopolska Izba Rzemieśnicza
w Poznaniu

Osoba fizyczna prowadzi działalność transportową jako przedsiębiorca (wpis do CEIDG z przeważającym kodem PKD 49.41.Z). Właściciel ukończył technikum transportowe w Sosnowcu z tytułem technika transportu. Jest to jednoosobowa działalność gospodarcza i właściciel zaliczany jest do mikroprzedsiębiorców. Właściciel wprowadzi zatrudnia kilku pracowników, ale również sam pracuje wożąc towary i zarządza przedsiębiorstwem.

Pomimo spełnienia wszystkich przesłanek do uzyskania statusu rzemieślnika w rozumieniu ustawy o rzemiośle w szczególności:

- ❖ jest to jednoosobowa działalność gospodarcza potwierdzona wpisem do rejestru CEIDG wykonywana przez osobę fizyczną,
- ❖ właściciel posiada kwalifikacje zawodowe w postaci świadectwa ukończenia ponadpodstawowej szkoły o profilu technicznym tj. technikum transportowe,

Analiza przykładu

Rzemieślnik - działalność jednoosobowa

Wielkopolska Izba Rzemieśnicza
w Poznaniu

❖ jest to działalność gospodarcza wykonywana z wykorzystaniem zawodowych kwalifikacji właściciela i jego pracy własnej,

❖ przedsiębiorca jest tzw. mikroprzedsiębiorcą w rozumieniu ustawy Prawo przedsiębiorców,

jednak w tym przypadku przedsiębiorcy nie możemy uznać za rzemieślnika w świetle przepisu art. 2 ust. 4 ustawy o rzemiośle zgodnie z którym do rzemiosła nie zalicza się działalności handlowej, usług hotelarskich, działalności transportowej, usług świadczonych w wykonywaniu wolnych zawodów, usług leczniczych oraz działalności wytwórczej i usługowej artystów plastyków i fotografików.

Rzemieślnik osoba fizyczna - wspólnik spółki cywilnej

Wielkopolska Izba Rzemieśnicza
w Poznaniu

Art. 2 ust. 1 pkt. 2 ustawy o rzemiośle

Rzemiosłem jest zawodowe wykonywanie działalności gospodarczej przez wspólników spółki cywilnej osób fizycznych w zakresie wykonywanej przez nich wspólnie działalności gospodarczej – jeżeli spełniają oni indywidualnie i łącznie warunki określone w pkt 1(*warunki dot. jednoosobowej działalności*).

Art. 2 ust. 1 pkt. 8 ustawy o rzemiośle

Rzemiosłem jest zawodowe wykonywanie działalności gospodarczej przez wspólników spółki cywilnej osób fizycznych w zakresie wykonywanej przez nich wspólnie działalności gospodarczej, jeżeli działalność gospodarcza jest wykonywana z wykorzystaniem zawodowych kwalifikacji przynajmniej jednego wspólnika i jego pracy własnej, pod warunkiem, że pozostałymi wspólnikami są małżonek, wstępni lub zstępni wspólnika oraz wszyscy wspólnicy łącznie są mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą albo średnim przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r.- Prawo przedsiębiorców.

Rzemieślnik osoba fizyczna - wspólnik spółki cywilnej

Wielkopolska Izba Rzemieślnicza
w Poznaniu

*pojęcie zstępnego i wstępnego należy rozumieć tak jak na gruncie prawa cywilnego, czyli obejmuje jedynie krewnych w linii prostej np. dzieci, wnuki, rodzice, dziadkowie itd., natomiast do tych grup nie zalicza się np. rodzeństwa którzy są krewnymi w linii bocznej

*wpis wspólników spółki cywilnej w rejestrze CEIDG

Analiza przykładu

Rzemieślnik osoba fizyczna - wspólnik spółki cywilnej

Wielkopolska Izba Rzemieśnicza
w Poznaniu

Małżonkowie założyli spółkę cywilną na potrzeby prowadzenia wspólnie zakładu fryzjerskiego. Oboje są przedsiębiorcami wpisanymi do rejestru CEIDG z kodem PKD 96.02.Z. Żona posiada tytuł mistrza w zawodzie fryzjer, natomiast mąż nie posiada wykształcenia zawodowego (tzn. nie posiada kwalifikacji zawodowych w rzemiośle jako fryzjer) i pomaga żonie w prowadzeniu zakładu fryzjerskiego głównie jako zaopatrzeniowiec, magazynier itp. Firma nie zatrudnia pracowników, oboje małżonkowie z wykorzystaniem pracy własnej prowadzą zakład fryzjerski. Oboje małżonkowie są mikro przedsiębiorcami.

Analiza przykładu

Rzemieślnik osoba fizyczna - wspólnik spółki cywilnej

Wielkopolska Izba Rzemieśnicza
w Poznaniu

W tym przypadku pomimo tego, że jeden ze wspólników spółki cywilnej nie spełnia podstawowego kryterium wykonywania rzemiosła, ponieważ nie posiada kwalifikacji zawodowych w zawodzie fryzjer (zgodnie ze wspólnym przedmiotem działalności spółki cywilnej), to jednak oboje, jako wspólnicy dwuosobowej spółki cywilnej zgodnie z ustawą posiadają status rzemieślnika.

W tym przypadku znajduje zastosowanie przepis art. 2 ust. 1 pkt. 8 ustawy o rzemiośle zgodnie z którym, jeżeli działalność gospodarcza jest wykonywana z wykorzystaniem zawodowych kwalifikacji przynajmniej jednego wspólnika i jego pracy własnej (w tym przypadku żony – mistrz w zawodzie fryzjer), pod warunkiem, że pozostałymi wspólnikami są małżonek, wstępni lub zstępni wspólnika oraz wszyscy wspólnicy łącznie są mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą albo średnim przedsiębiorcą.

Rzemieślnik – spółka jawna

Wielkopolska Izba Rzemieśnicza
w Poznaniu

Art. 2 ust. 1 pkt. 3 ustawy o rzemiośle

Rzemiosłem jest zawodowe wykonywanie **działalności gospodarczej** przez spółkę jawną, z wykorzystaniem **zawodowych kwalifikacji, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt. 2 lub 3, wszystkich wspólników** i ich pracy własnej – jeżeli jest ona **mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą albo średnim przedsiębiorcą** w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców.

Art. 2 ust. 1 pkt. 7 ustawy o rzemiośle

Za rzemieślnika uznaje się również spółkę jawną, jeżeli przynajmniej jeden wspólnik spełnia warunki ustawowe a pozostałymi wspólnikami są **małżonek, wstępni lub zstępni wspólnika**.

UWAGA: kwalifikacje zawodowe dotyczą w tym przypadku wyłącznie:

- dyplom mistrza w zawodzie odpowiadającym danemu rodzajowi rzemiosła,
- świadectwo czeladnicze,
- albo tytuł robotnika wykwalifikowanego w zawodzie odpowiadającym danemu rodzajowi rzemiosła

Wpis spółki w Krajowym Rejestrze Sądowym (dalej: KRS)

Analiza przykładu Rzemieślnik - spółka jawna

Wielkopolska Izba Rzemieśnicza
w Poznaniu

Spółka jawna zgodnie z wpisem do KRS posiada dwóch wspólników:

Wspólnik X: posiada tytuł mistrza w zawodzie mechanik pojazdów samochodowych,

Wspólnik Y: posiada tytuł mistrza w zawodzie posadzkarz.

Wspólnicy nie są ze sobą spokrewnieni. Reprezentacja spółki jest jednoosobowa przez wspólnika X, ale obaj wspólnicy pracują w spółce osobiście świadcząc pracę. Spółka aktualnie prowadzi działalność gospodarczą i osiąga przychód wyłącznie w zakresie: PKD 45.20.Z Konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli. Spółka ma ponadto wpisane w rejestrze KRS kilka innych przedmiotów działalności (kodów PKD) jednak w żadnym z nich, spółka nie generuje przychodu.

Analiza przykładu

Rzemieślnik - spółka jawna

Wielkopolska Izba Rzemieśnicza
w Poznaniu

Wskazana spółka jawna nie spełnia kryterium ustawowego i nie jest rzemieślnikiem w rozumieniu art. 2 ust. 6 ustawy o rzemiośle. Wynika to z faktu, że jako wskazana spółka jawna prowadzi działalność w zakresie: konserwacji i naprawy pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli, natomiast tylko jeden ze wspólników posiada kwalifikacje zawodowe w rzemiośle (tj. mistrz w zawodzie mechanik pojazdów samochodowych) które są wykorzystywane przez spółkę w ramach tego rodzaju działalności tzn. w zakresie usług naprawy pojazdów samochodowych. Trudno w tym przypadku uznać, że posiadane przez drugiego wspólnika kwalifikacje zawodowe w innym rzemiośle tj. mistrz w zawodzie posadzkarz, są również wykorzystywane w ramach prowadzonej działalności gospodarczej i kodu PKD 45.20.Z.

Rzemieślnik - spółka komandytowa osób fizycznych

Wielkopolska Izba Rzemieśnicza
w Poznaniu

Art. 2 ust. 1 pkt. 4 ustawy o rzemiośle

Rzemiosłem jest zawodowe wykonywanie **działalności gospodarczej** przez spółkę komandytową **osób fizycznych**, z wykorzystaniem **zawodowych kwalifikacji**, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt. 2 lub 3, **wszystkich wspólników i ich pracy własnej** – jeżeli jest ona **mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą albo średnim przedsiębiorcą** w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców.

Art. 2 ust. 1 pkt. 7 ustawy o rzemiośle

Za rzemieślnika uznaje się również spółkę komandytową osób fizycznych, jeżeli przynajmniej jeden wspólnik spełnia warunki ustawowe, a pozostałymi wspólnikami są **małżonek, wstępni lub zstępni wspólnika**.

UWAGA: kwalifikacje zawodowe dotyczą w tym przypadku wyłącznie:

- dyplom mistrza w zawodzie odpowiadającym danemu rodzajowi rzemiosła,
 - świadectwo czeladnicze,
 - albo tytuł robotnika wykwalifikowanego w zawodzie odpowiadającym danemu rodzajowi rzemiosła
- Wpis spółki w Krajowym Rejestrze Sądowym (dalej: KRS)

Analiza przykładu

Rzemieślnik - spółka komandytowa osób fizycznych

Wielkopolska Izba Rzemieśnicza
w Poznaniu

Spółka komandytowa zgodnie z wpisem do rejestru KRS posiada trzech wspólników: komplementariuszem zarządzającym i reprezentującym spółkę jest inna spółka z o.o., natomiast komandytariuszami są osoby fizyczne (ojciec i syn), którzy są jednocześnie udziałowcami w spółce z o.o. będącej komplementariuszem.

Oboje komandytariusze posiadają kwalifikacje zawodowe czeladnik w zawodzie stolarz, a spółka komandytowa zgodnie z wpisem do KRS świadczy usługi stolarskie – PKD 31.01.Z Produkcja mebli biurowych i sklepowych. Spółka komandytowa jest mikro przedsiębiorcą, zatrudnia kilku pracowników jednak komandytariusze również pracują w spółce.

W tym przypadku, od razu należy stwierdzić, że tego typu spółka komandytowa, w której jednym ze wspólników jest inna spółka (w tym przypadku spółka z o.o.) nie jest rzemieślnikiem, ponieważ nie zostaje spełniony ustawowy wymóg, aby wszyscy wspólnicy spółki byli osobami fizycznymi.

Rzemieślnik - spółka komandytowo - akcyjna osób fizycznych

Wielkopolska Izba Rzemieśnicza
w Poznaniu

Art. 2 ust. 1 pkt. 5 ustawy o rzemiośle

Rzemiosłem jest zawodowe wykonywanie **działalności gospodarczej** przez spółkę komandytowo-akcyjną **osób fizycznych**, z wykorzystaniem **zawodowych kwalifikacji**, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt. 2 lub 3, wszystkich wspólników i ich pracy własnej – jeżeli jest ona **mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą albo średnim przedsiębiorcą** w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców.

Art. 2 ust. 1 pkt. 7 ustawy o rzemiośle

Za rzemieślnika uznaje się również spółkę komandytową osób fizycznych, jeżeli przynajmniej jeden wspólnik spełnia warunki ustawowe, a pozostałymi wspólnikami są **małżonek, wstępni lub zstępni wspólnika**.

UWAGA: kwalifikacje zawodowe dotyczą w tym przypadku wyłącznie:

- dyplom mistrza w zawodzie odpowiadającym danemu rodzajowi rzemiosła,
- świadectwo czeladnicze,
- albo tytuł robotnika wykwalifikowanego w zawodzie odpowiadającym danemu rodzajowi rzemiosła

Wpis spółki w Krajowym Rejestrze Sądowym (dalej: KRS)

Analiza przykładu

Rzemieślnik - spółka komandytowo - akcyjna osób fizycznych

Wielkopolska Izba Rzemieśnicza
w Poznaniu

Spółka komandytowo-akcyjna, zgodnie z wpisem do rejestru KRS posiada dwóch wspólników: komplementariuszem i akcjonariuszem są osoby fizyczne (brak pokrewieństwa). Komplementariusz reprezentujący spółkę posiada tytuł zawodowy czeladnika w zawodzie tapicer, a spółka zgodnie z wpisem do KRS świadczy usługi tapicerskie PKD 95.24.Z. Naprawa i konserwacja mebli i wyposażenia domowego. Akcjonariusz posiada wykształcenie średnie ogólnokształcące, jednak oboje wspólnicy uczestniczą w działalności spółki. Spółka komandytowa zatrudnia 300 pracowników i osiągnęła roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz z operacji finansowych w 2020 roku przekraczający równowartości w złotych 50 milionów euro.

Spółka w takim wypadku nie wykonuje rzemiosła i nie jest rzemieślnikiem w rozumieniu ustawy o rzemiośle, ponieważ:

- tylko jeden wspólnik (komplementariusz) posiada kwalifikacje zawodowe w rzemiośle tj. czeladnik w zawodzie tapicer – akcjonariusz to też, w przypadku tej spółki wspólnik, pomiędzy wspólnikami nie ma pokrewieństwa wymienionego w ustawie, a więc wszyscy wspólnicy muszą posiadać kwalifikacje zawodowe w rzemiośle.
- ponadto spółkę należy uznać za duże przedsiębiorstwo zgodnie z ustawą Prawo przedsiębiorców.

Rzemieślnik – spółka kapitałowa

Wielkopolska Izba Rzemieśnicza
w Poznaniu

Art. 2 ust. 1 pkt. 6 ustawy o rzemiośle

Rzemiosłem jest zawodowe wykonywanie **działalności gospodarczej** przez jednoosobową spółkę kapitałową, powstałą na podstawie art. 551 § 5 ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1526) w wyniku przekształcenia przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną, wykonującego we własnym imieniu działalność gospodarczą, z wykorzystaniem swoich zawodowych kwalifikacji i pracy własnej – jeżeli powstała spółka jest mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą albo średnim przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców.

- ❖ Spółki kapitałowe to spółka z o.o. oraz spółka akcyjna
- ❖ Spółka z o.o. jednoosobowa – 100% udziałów spółki posiada jeden wspólnik
- ❖ Spółka akcyjna jednoosobowa – 100% akcji spółki posiada jeden akcjonariusz
- ❖ Wprawdzie nie wynika to wprost z przepisu, ale w drodze wykładni celowościowej i istoty przekształcenia należy przyjąć, że taka spółka musi po przekształceniu prowadzić działalność jak przed przekształceniem zaliczaną do rzemiosła

Wpis spółki w rejestrze KRS

Analiza przykładu

Rzemieślnik - spółka kapitałowa

Wielkopolska Izba Rzemieśnicza
w Poznaniu

- ❖ Spółka z o.o. została zarejestrowana w rejestrze KRS w 2021 roku
- ❖ 100% udziałów należy do jednej osoby, czyli jest to tzw. jednoosobowa spółka z o.o.
- ❖ udziałowiec nigdy wcześniej nie prowadził działalności gospodarczej na własny rachunek
- ❖ Zarząd spółki składa się z dwóch osób tj. jedynego udziałowca jako Prezesa oraz jego syna jako Wiceprezesa Zarządu
- ❖ obie osoby posiadają tytuł mistrza w zawodzie piekarz
- ❖ spółka prowadzi działalność i osiąga całość przychodów z prowadzenia piekarni PKD 10.71.Z

Spółka nie należy do rzemiosła pomimo tego, że jest jednoosobowa oraz, że jedyny wspólnik posiada kwalifikacje w rzemiośle. Spółka nie powstała jednak w wyniku przekształcenia w trybie przepisu art. 551 § 5 k.s.h. ponieważ została zarejestrowana jako nowa spółka w 2021 r.

Zalecenia

Jak weryfikować pracodawców rzemieślników w praktyce:

Właściwy rejestr:

- CEIDG pod adresem <https://www.biznes.gov.pl/pl> gdzie dodatkowo może znajdować się informacja o kwalifikacjach zawodowych w rzemiośle przedsiębiorcy,
- KRS pod adresem <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/krajowy-rejestr-sadowy> dla spółek prawa handlowego – brak informacji o kwalifikacjach zawodowych w rzemiośle,

Jeśli kwalifikacje zawodowe w rzemiośle nie są ujawnione w rejestrze, należy zażądać dokumentu potwierdzającego posiadane kwalifikacje, lub jeśli będzie to wystarczające stosowne oświadczenie w tym zakresie.

Pozostałe dane, które nie są ujawnione w rejestrach, a są istotne dla ustalenia statusu rzemieślnika np. wielkość przedsiębiorstwa, czy przedsiębiorca/wspólnik osobiście świadczy pracę i prowadzi przedsiębiorstwo, jaki przedmiot działalności firma rzeczywiście prowadzi (generuje przychody), stopień pokrewieństwa pomiędzy wspólnikami itp., należy odebrać w razie potrzeby w formie oświadczenia pisemnego – w przypadku spółek zgodnie z reprezentacją ujawnioną w KRS.

Dziękuję za uwagę

Wielkopolska Izba Rzemieśnicza
w Poznaniu

Radca Prawny Konrad Wnuk

**WIELKOPOLSKA IZBA RZEMIEŚNICZA
W POZNANIU**

61-874 Poznań, al. Niepodległości 2

tel. +48 618 537 805

e-mail: irpoznan@irpoznan.com.pl, www.irpoznan.com.pl